

Гончар А.Ф.

проф., д. е. н. ФСП НТУУ «КПІ»

Шандурський Б. В.

студент 3-го курсу ФСП НТУУ «КПІ»

НОРМАТИВНИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ І ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ

Якість управління залежить насамперед від досконалості його нормативного механізму. На наш погляд механізм управління це – сукупність органів управління методів – важелів за допомогою яких вони виконують свої управлінські функції для досягнення місії організації та поставлених цілей. Ряд вчених органи управління не включають в цей механізм, хоча вони є без сумніву його частиною, елементом, рушійною силою і від їх якості залежить якість управлінської діяльності.

Керівники і органи управління застосовують в управлінні основні методи, такі як економічні, організаційно-розпорядчі і соціально-психологічні,¹ тобто вони використовують у своїй діяльності економічний, організаційний і соціально-психологічний механізми управління. Указані механізми можуть бути поділені на часткові, згідно з основними напрямками їх здійснення. Наприклад, економічний механізм об'єднує відповідно напрям економічної діяльності, механізм плановий, фінансовий, мотивації, оподаткування тощо, а організаційний – механізми організації взаємодії органів управління, регламентування, нормування, інструктування.

Указані напрями управлінської діяльності повинні бути унормовані, оскільки ефективне управління може здійснюватись лише на основі норм.² Ці норми можуть бути нормами права і нормами етики та моралі. Перші унормовуються за

¹ Хміль Ф. І. Основи менеджменту: Підручник. – К.: Академ-видавництво, 2005р.

² Гончар А. Ф., Шандурський Б. В. Унормування управлінської праці. Сучасні проблеми управління: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції 26-27 листопада 2009. – К.: НТУУ «КПІ», 2009.

допомогою нормативно-правових актів, інші – згідно рівня громадських відносин у суспільстві.

Оскільки унормовуються функції менеджменту, то такий механізм можна назвати функціональним. В залежності від прийнятої ознаки, можна розрізнити побудовані за такою методикою механізми управління науково-технічним процесом, управління персоналом, патентно-ліцензійною роботою, управління якістю продукції; державний, регіональний, галузевий механізми; механізм підприємства; об'єднання підприємств, корпоративний, господарський механізми тощо.

Чітко унормований на основі названих норм механізм є нормативним, ідеальним при повному його виконанні. Його можна представити схематично. При об'єднанні правових і громадських основ механізм доцільно назвати нормативним, а не нормативно-правовим. Реальний механізм природно має відхилення від нормативного і повинен корегуватися за допомогою розпорядницьких методів управління.

Проте це корегування має оперативний характер. При докорінній реформі управління необхідно починати з удосконалення структури органів управління, налагодження нових горизонтальних і вертикальних зв'язків між суб'єктами управління, визначення нових повноважень, поступової побудови нового нормативного механізму управління.

Подібне реформування управління відбувається зараз в Україні згідно з Указом Президента.³ Нова структура управління виконавчої влади в державі, яка здійснюється на основі нового перерозподілу управлінської праці – перший етап в створенні нового нормативного механізму спочатку на рівні країни, а згодом на всіх рівнях управління. Ця довготривала робота, яка вимагає створення не тільки нового правового механізму, але й формування докорінно нової високоморальної, не корумпованої, патріотичної влади на всіх рівнях управління, що без сумніву є більш складною проблемою

³ Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України. «Урядовий кур'єр» від 14.12.10